

Vergaderjaar 2024–2025

29 665

Evaluatie Schipholbeleid

Nr. 537

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 maart 2025

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat heeft de door de gemeenteraden aangenomen moties van de gemeenten Castricum, Heiloo en Uitgeest met betrekking tot de aanpak van vlieghinder door Schiphol ontvangen. De commissie verzocht de Minister van Infrastructuur en Waterstaat naar aanleiding van de procedurevergadering van 5 februari 2025 om een reactie op deze moties te ontvangen. Door middel van deze brief ontvangt u deze reactie.

De moties

In de drie moties wordt de RBV-rechtszaak, het vonnis van de rechtbank Den Haag op 20 maart 2024 in deze zaak en het hoger beroep dat de Staat heeft aangetekend tegen het vonnis aangehaald. Ook wordt een RIVM-onderzoek aangehaald waaruit blijkt dat inwoners van de gemeenten aanzienlijke overlast en negatieve gezondheids- en welzijnseffecten van vliegverkeer ondervinden, zowel overdag als in de nacht.

In de moties wordt onder andere overwogen dat Nederland een rechtsstaat is waarin ook de regering en haar instanties zich dienen te houden aan rechterlijke uitspraken. En dat de rechtbank de Staat heeft opgeroepen om effectief te handhaven op geluidsgrenzen en de belangen van omwonenden serieus te nemen.

Vervolgens worden in de moties de drie colleges onder andere verzocht om de Minister van Infrastructuur en Waterstaat dringend te verzoeken om de uitspraak van de rechtbank van 20 maart 2024 direct en onverkort uit te voeren. Bovendien wordt de colleges verzocht om binnen de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) een proactieve rol aan te nemen bij het bepleiten van een substantiële vermindering van de hinder van vliegverkeer, conform de wettelijke en rechterlijke kaders.

Verder wordt het college van Heiloo bij motie verzocht te benadrukken dat de belangen van de inwoners van Heiloo en omgeving in het Schiphol-dossier ook vertegenwoordigd worden door de stichting Recht op Bescherming tegen Vliegtuighinder (RBV). Het college van Uitgeest wordt verzocht te benadrukken dat de gemeenteraad de juridische procedure van de Stichting onderschrijft en de raad verder ook contacten onderhoudt met de vertegenwoordiger van de MRS.

Reactie

Het kabinet zet zich – conform het Regeerprogramma (bijlage bij Kamerstuk 36 471, nr. 96) – in voor het op orde brengen van de rechtsbescherming van omwonenden met oog voor geluidhinder en met behoud van de netwerkqualiteit van Schiphol. Het kabinet wil de rechtspositie van omwonenden van Schiphol zo snel mogelijk herstellen en het aantal geluidgehinderden met 20% terugdringen. Hiervoor loopt op dit moment de Europese balanced approach-procedure voor de eerste 15% en de resultaten worden in het luchthavenverkeerbesluit (LVB) vastgelegd. Dit is volgens het kabinet ook nodig om te voldoen aan de uitspraak van de rechter in de RBV-rechtszaak.

Het vorige kabinet heeft op 24 mei 2024 om redenen van uitvoerbaarheid (vonnis is niet uitvoerbaar binnen 12 maanden) en de «mogelijk» juridische klem met een uitspraak van de Hoge Raad besloten hoger beroep in te stellen en een verzoek te doen om schorsing van het vonnis. Dit is destijds ook aan uw Kamer gemeld¹. Dit hoger beroep is op 17 juni 2024 ingesteld. De juridische klem bestaat omdat de Hoge Raad op 12 juli 2024 heeft geoordeeld dat pas na het doorlopen van de balanced approach-procedure het anticiperend handhaven (gedogen) mag worden beëindigd, terwijl de rechtbank in het RBV-vonnissen heeft geoordeeld dat die procedure niet nodig is. De uitspraken zijn op dit onderdeel tegenstrijdig.

Het Gerechtshof Den Haag heeft op 12 december 2024 het schorsingsverzoek van de Staat en het verzoek tot tussenkomst/voeging van diverse luchtmaatschappijen, IATA, A4A en Schiphol behandeld. Op 25 februari 2025 heeft het gerechtshof het schorsingsverzoek van de Staat afgewezen. Dit omdat de Staat naar het oordeel van het hof hier geen belang meer bij heeft door de toezegging van RBV dat zij gedurende de hoger beroepsprocedure niet op uitvoering van het vonnis zal aandringen. Daarnaast heeft het hof toegestaan dat luchtvaartmaatschappijen, A4A, IATA en Schiphol «tussen mogen komen» in de hoger beroepsprocedure. Dat wil zeggen dat deze partijen zelfstandig deel mogen nemen aan de hoger beroepsprocedure.

Ondertussen blijft het Ministerie van IenW doorwerken aan het beëindigen van de gedoogsituatie (anticiperend handhaven) rond Schiphol. Dit gebeurt in het kader van het herstellen van de rechtspositie van omwonenden. Daarnaast werkt het ministerie aan het afronden van de balanced approach-procedure², die is gericht op het verbeteren van de geluidssituatie rondom de luchthaven en het verminderen van hinder. De resultaten hiervan worden vastgelegd in de wijziging van het LVB. Hierin krijgt ook de rechtsbescherming voor individuen in de ruimere omgeving van de luchthaven een plek, onder andere door het toevoegen van meer handhavingspunten voor geluid in de ruimere omgeving van de luchthaven. Hiermee geeft het kabinet invulling aan de twee bevelen die de rechter de Staat in het vonnis van de RBV-zaak opdraagt.

¹ Kamerstukken II 2023/24, 29 665, nr. 499.

² Kamerstukken II 2024/25, 29 665, nr. 523.

Een algehele wijziging van het LVB zal niet tijdig gereed zijn om per november 2025 het maximumaantal vliegtuigbewegingen dat volgt uit de balanced approach-procedure vast te leggen. Het kabinet wil echter onverkort vasthouden aan deze datum voor de inwerkingtreding van het volledige maatregelenpakket. Daarom wordt parallel aan de algehele LVB-wijziging een versnelde wijziging van het LVB opgesteld. Op dinsdag 18 februari 2025 heeft het kabinet hiervoor een zienswijzenprocedure gestart. Hierin is het maximumaantal vliegtuigbewegingen voortvloeiend uit de notificatie van de balanced approach-procedure opgenomen (478.000, waarvan 27.000 in de nacht). Inmiddels is het versnelde LVB voorgehangen bij beide Kamers³.

Met deze acties geeft het kabinet opvolging aan de RBV-uitspraak en worden de belangen van omwonenden serieus genomen. Via de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) blijf ik graag met de bestuurlijke partijen in de regio Schiphol in gesprek over het beleid en de daaruit voortvloeiende besluiten.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Madlener

³ Kamerstukken II 2024/25, 29 665, nr. 532.